

Рецензия

**От доц. Владимир Александров Игнатов – Университет по архитектура,
строителство и геодезия, София**

На дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” в професионално направление 8.2. „Изобразително изкуство”, по научна специалност „Изкуствознание и изобразителни изкуства”

Автор: Анна Кирилова Покровнишка, докторант в свободна форма на обучение

Тема: „Скулптурният симпозиум в Илинденци и социокултурното му присъствие в съвременното българско изкуство след 1989 година”

Научен ръководител: доц. Валентин Величков Савчев – НБУ, Департамент „Изящни изкуства”

Общо описание на представените материали:

Представяне на процедурата и опис на получените за рецензиране материали: Със заповед на Ректора на НБУ, № 3-РК-267 от 08.04.2016 г. съм определен за член на научното жури – рецензент за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Скулптурният симпозиум в Илинденци и социокултурното му присъствие в съвременното българско изкуство след 1989 година” за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” в професионално направление 8.2. *Изобразително изкуство*, по научна специалност *Изкуствознание и изобразителни изкуства*. Автор на дисертационния труд е Анна Кирилова Покровнишка, докторант в свободна форма на обучение към департамент „Изящни изкуства” на Нов български университет, с научен ръководител доц. Валентин Величков Савчев.

Кратки биографични данни за докторанта:

Анна Покровнишка работи като преподавател в катедра „Изобразително изкуство” на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград.

1971 г. – родена в Благоевград.

1996 г. – получава бакалавърска степен в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград, а от 2006 г. магистърска степен в СУ „Св. Климент Охридски“, София.

Следва творческа практика и участие в самостоятелни и групови изложби, скулптурни симпозиуми и пленери.

Награди:

2013 – Награда на СБХ – София за представяне в традиционната художествена изложба, посветена на деня на славянската писменост и култура и празника на Благоевград.

2015 – Номинация за награда за представяне в традиционната художествена изложба, посветена на деня на славянската писменост и култура и празника на Благоевград.

Членство:

2007 – Член на секция „Скулптура“ към Съюза на българските художници – София.

2015 – Член на Съюза на учените в България.

От 2003 – преподавателска дейност в катедра „Изобразително изкуство” във Факултет по изкуства на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград.

Актуалност на темата и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертационният труд и нейната изследователска насоченост са свързани с натрупване на обем от знания, които са свързани с актуалността на темата и решават поставените цели и задачи.

Основният акцент е насочен към изследването и анализирането на Международния скулптурен симпозиум в Илинденци. Обосновката е придружена с направена съпоставка между предмета на проучването и артпроявите в Бургас, Ясна поляна, Мездра и Седжиано (Италия). Тези дадености са свързани и с регистриране на мястото, което заема симпозиумът в Илинденци сред останалите подобни институции.

Предмет на изследването

Предметът на изследването е посочен в уводната част на разработката. Той е проучен чрез анализ на източници, които дават осведоменост по въпросите, засягащи спецификата на дисертационния труд. Информацията, която е придобита по време на изследователската дейност е достатъчно мотивирана. Използваните данни дават нужната пълнота за извеждане на научни заключения. Проучването се отнася конкретно за симпозиума в Илинденци, като това наблюдение е реализирано чрез съпоставяне на подобни форуми у нас и чужбина. Базата на сравнение е придобита чрез материали, които показват познаването на разглеждания проблем.

Методика на изследването

Основните способности, използвани в дисертацията, са от естетиката, културологията и социологията. Методът на сравнителният анализ е употребен с цел достъпност и яснота на художествените събития. Чрез емпиричния изследователски подход са събрани наблюдения от мненията и опита на участниците и зрителите на проявата в Илинденци. Заедно с тях и реализираните интервюта с куратори на симпозиуми, е отбелязана гледната точка на директния участник в събитията.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертацията „Скулптурният симпозиум в Илинденци и социокултурното му присъствие в съвременното българско изкуство след 1989 година” съдържа текстова част, снимков материал, документация за симпозиумите. В приложенията също така са включени, проведени лични интервюта с куратори и участници на симпозиуми, както и анкети, отнасящи се до мнението на участници и зрители за проявата в Илинденци, които са обобщени в диаграми. Текстът се състои от увод, пет глави, заключение и библиографска справка. Те са достатъчни, за да докажат нужната изследователска теория на докторанта.

Увод

В увода на дисертационния труд „Скулптурният симпозиум в Илинденци и социокултурното му присъствие в съвременното българско изкуство след 1989 година” са проследени предметът на изследването, поставените цели и задачи, използваната литература, както и методите на проучване.

Първа глава

Разгледаните основни моменти в тази глава са насочени към историческата обосновка за учредяването на симпозиумите по скулптура. Във връзка с това са направени наблюдения на проявите в Санкт Маргаретен, Линдабрун и Крастал. Симпозиумът като форма за представяне на изкуството дава възможност за общуване между автор, произведение и зрител. В тази насока докторантът проследява взаимоотношенията между тях, чрез откриване на понятията, тълкувани в сферата на изкуството.

Всички тези нива са обединени в културната среда на симпозиума. В тази област на сътрудничество като паралел се явява връзката между общество и художник.

Глава втора

Тук докторантът разглежда скулптурния симпозиум в Илинденци като основен акцент в проучването. Неговото възникване, организация, концепция и перспективите му са отчетени в смисъла на търсенията за представяне на творчество в нетрадиционна среда. В първата част от тази глава е направено фактологично проучване на симпозиума по години, автори и произведения.

Във втората част са проследени структурно-типологическите особености на форума, чрез анализиране на нормативните документи. Тази обособеност се отнася към документацията и дава отговор на проблемите, които са свързани с формирането на критериите за подбор на участниците, правата и задълженията им, техническата и материалната база, тематичността на симпозиума и други въпроси, свързани с провеждането на симпозиума. Допълнителните артистични мероприятия като живописни пленери, студентски и ученически практики, определят високата социална принадлежност и възможностите, които предлага симпозиумът като форма за сътрудничество.

Глава трета

В контекста на изследването на проблема в тази глава, авторът е отделил внимание на анализа на произведенията от Международния симпозиум по скулптура в Илинденци. Това тълкуване е извършено от гледна точка на теорията и е свързано с коментари за естетическото въздействие на творбата и концептуалната му реторика.

Разгледаните произведения с нетрадиционни форми на изказ, които са характерни за проявата тук, наблягат на експеримента като водещ фактор.

Уникалните пластични пространства на мащабните скулптурни проекти и обекти изиграват определяща роля за оформяне облика на симпозиума. Тази творческа намеса, която е директно в терен, е пръв пример на такъв замисъл в България. Това обединение на скулптурните пластики е проследено от докторанта като възможност, която определя предметяването на мисълта в смисъла на съвременното разбиране за изкуство.

Към тази глава е представен богат илюстративен материал, който онагледява търсенията на авторите от симпозиума в Илинденци.

Глава четвърта

В стремежа за по-задълбочено проучване докторантът е проследил артпроявите в Бургас, Ясна поляна, Мездра и Седжиано (Италия). Това наблюдение, което е реализирано от автора, е свързано с тяхната организация и функциониране. Получените резултати показват, че проявите са близки в своето организационно устройство и предлагат големи възможности за реализация на творчество. Тяхната успеваемост е свързана с отговора на конкретни въпроси. За по-голяма яснота в проучването, докторантът използва и информацията от проведените интервюта с куратори и участници в подобен род инициативи. Тяхното мнение е особено важно за придобиване на мнение за проявите от първо лице. Анализирането на произведения от изкуствоведска гледна точка, показва посоките на търсения на авторите участници в различните форуми и по този начин се установява естетическия и концептуален облик на проявата.

Глава пета

В пета глава докторантът разглежда различни пътища за достигане до същината на проблема, като включва полето на социологията и културологията. Отбелязаните различия в изкуството преди и след 1989 г. са ангажирани с изясняване на времето, през което се учредява симпозиумът в Илинденци. Това проучване е свързано с регионални, национални и международни присъствени характеристики, които поставят проявата в културната среда на общуване. За да вникне в тази насока авторът е потърсил и коментари за изкуството, културата и социологията.

Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Следствие на научните изследвания и пряката творческа дейност на автора в дисертационния труд са постигнатите научни и научно-приложни приноси, които се заключават в следното:

- Докторантът изяснява проблематиката с нови средства и използва индивидуален начин за достигане до оригинални творчески постижения. Въпросите, които засягат различните социални форми на изкуството, както и въздействието им върху зрителя, са поставени за изследване и допълват наличните знания в проблематиката.
- Разкрива и допълва съществени нови страни в съществуващите научни проблеми.
- Навлиза в областите на социологията, културологията и естетиката на изкуството. Изводите са акцентирани върху отношенията на комуникация между различните сфери за представяне и обмен между изкуствата, което определя неговото голямо значение.

Така приносите в труда са приложими в творческата практика и образованието и могат да бъдат ползвани от широк кръг специалисти в сферата на визуалните изкуства.

Справката за приносите, изготвени от докторанта, е напълно приемлива и отразява качествата на труда.

Лично участие на докторанта

Дисертационният труд и приносите са лично дело на докторанта. Неговата работа и посочените примери, заедно с извършените емпирични изследвания, свързани с мнението на участници и гости на симпозиума в Илинденци, са аргумент, защитаващ постигнатите резултати в изследването.

Автореферат

Авторефератът е направен съгласно изискванията и отразява основните положения и научните принципи на дисертационния труд.

Критични забележки и препоръки

Рецензентът няма забележки и препоръки.

Лични впечатления

Анна Покровнишка поставя своите творчески търсения в полето на концептуалната изказност на творбата и експеримента с материалните субстанции. Нейните интереси освен с изкуството са свързани и с педагогическата практика.

Препоръки за бъдещето използване на дисертационните приноси и резултати

Дисертацията трябва да бъде публикувана, защото тя ще обогати педагогическата и творческата практика.

Заключение:

Дисертацията на тема „Скулптурният симпозиум в Илинденци и социокултурното му присъствие в съвременното българско изкуство след 1989 година” с автор Анна Кирилова Покровнишка съдържа научни и научно-приложни резултати, които имат социален и културен принос за науката и практиката. Те отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилникът за прилагане на ЗРАСРБ и вътрешния Правилник на НБУ. Разработената тема показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични и практически познания по научна специалност „Изкуствознание и изобразително изкуство” като демонстрира владение на материала за провеждане на научно изследване. Всичко, казано до тук, определя положителната ми оценка за качествата на дисертационния труд. Предлагам на Научното жури да присъди научна и образователна степен „Доктор” на Анна Кирилова Покровнишка в професионално направление 8.2. „Изобразително изкуство”, по научна специалност „Изкуствознание и изобразителни изкуства”.

Рецензент: доц. Владимир Игнатов